

ALBINA PINDULUI

LITERATURA, ȘCIINȚE ȘI ARTE.

CONVORBIRI SOCIALE.

Un june străin care ocupa un loc distins în corpul diplomatic din Orient, care a studiat, a caletorit și a observat foarte mult,—aflându-me cu el, tómnă trecută în Bucuresci,—îmi dicea cu multa convicție :

„Poporul roman este june și plin de viitor. Posiția geografică și circumstanțele îi sunt favorabile. Atârna de la înțelepciunea și tactul capilor set ca să caștige între popóarele Orientului supremația ce merita prin numărul, avuția, istoria și aspirațiile lui. Aveți cați-va barbați cari ad înțeles înalta lui menire. De cât-va timp relațiile vóstre esteriore s'ac ameliorat așa ca, fiind în pace și amicie cu vecinătatea, nu aveți de cât să cimentați temelia vótorului vostru în Orient. Ca veți juca un rol însemnat în această parte a Europei, nici nu mai este de îndoiit. Insa nu este destul ca numai guvernul să aiba conștiința de înalta vóstră menire, ca numai el să lupte pentru ajungerea acestei meniri; patriotismul impune și societățel imperioasă datorie d'a secunda prin tóte arterele activității, tendințele guvernului vostru. Credeți óre ca ve ajunge, spre a fi tari în Orient, numai relațiile comerciale, relații foarte accidentale,—ce întrefineți prin produsele vóstre agricole? Nu, chiar card ați fi și o țera industrială, aceste relații nu v'ar fi de ajuns. Voști ca poporul vostru să fie cel mai tare, cel mai prosper în Orient? Trebuie să fie și cel mai luminat. Luați în mână facția civilizației occidentale, radicați-o sus pentru ca rațele

el să străbata întunerecul ce învaluiesce popóarele orientale, și îndată vești deveni stéoa lor conducătoare. Acesta facție însă nu o póte radica guvernul ci societatea. Dar societatea română este prea înapoiată pentru acest mare apostolat. Unguri și Greci pe cari 'i injuriați atât de mult, ve sunt superiori în această privința. Am observat de aprópe mai tóte popóarele din Orient : Unguri, Slavi, Greci, Arment; n'am vețut însă alte popóre mai indiferente pentru cultura lor de cât Turci și Romani. Despre Turci n'am ce să dic; lanțuiți de Coran pe stanca barbariei, vor peri. Despre poporul Român însă, me mir. Liber, vii, inteligent, se lasa în cursul fatalismului mai reu de cât Turci. Las la o parte societatea rurală, — victima inocentă a ignoranței, — și vin la cea urbană.

„Afara de setea banilor și plăcerilor simțuale nu ved ce alt o mai mișca! Sint de atâta timp aci și am cautat să ved cum ea întimpină inițiativa de miscare științifică, literară, artistică,—acest tricolor al civilizației,—dar n'am vețut de cât un cadaver surd, mut și rece. Am vețut-o însă une-ori mișcată,—comoți galvanice,—de acea diaristica care se numesce cu trufie *opinia publică*, diaristica fără principii, fără alte aspirații de cât interesul individual! Cu alte cuvinte, nu o mișcă de cât aceea ce este vátamator. Nu trebuie să ascundeți că cel mai mare reu ce s'a făcut acestei țeri, l-a făcut acea diaristica care, neavând conștiința de înalta misiie ce incumba presel într'o societate demna de viitor, neavând luminele cerute pentru împlinirea ace-

stei misii, 'și-a permis a imbala tot: altar, tron, vatră, așa că ați nu v'a mai remas nici o reputație de capacitate, de moralitate, de talent, care să nu fi fost rostogolita în invective și calomniile."

Cititorul nu me va crede lipsit de patriotism pînă în gradul acela în cât să credă că nu am protestat energic. Din contra, rădicând vocea că bun român ce sînt, 'l am probat că influința fanariotică este care ne ține în loc; că dacă nu vede entuziasm în societatea noastră pentru aspirațiile mari, pentru științe, literatură și arte, este că puterile vecine nu ne lasă în pace. Din cauza fanarului comitetul teatral se compune adesea de persoane cari ar fi competente pentru ori ce: politica, finanțe, jurisprudența, armata, marina, numai pentru teatru nu. Austro-Ungaria este cauza că Academia română în loc d'a face un dicționar pentru Români, a făcut unul pentru . . . Chinezii. Alianța israelită din Paris intrigează că mișcarea științifică, literară și artistică să nu pōtă smulge societatea română din somnolența în care 'l place să zaca. 'l am înșirat scuse peste scuse pentru fie-care artera dela care sperăm, sperăm mereu regenerarea noastră socială. Ca să dau mai multa putere scuselor mele, am bătut chiar cu pumni în masă. Era cât p'aci să invoc și numele lui Traian, Radu Negru, Dragoș, Stefan și Mihail, dacă strainul nu m'ar fi întrerupt:

"—Lasă glumele..."

Auți glume! — când eū me roșisem de indignare contra injustelor lui atacuri pînă în sfîrcul urechilor?

"—Dar chiar prin aceste glume, — urma el, — probezi o nefericită înclinare ce aveți voi Români, d'a nu ve înclina evidențele, d'a nu ve cu-

nōsce erorile și a cauta să le reparați. Pentru tot ce este reu sau lacună, societatea română, în loc d'a se acusa pe sine, acusa straini. Nu ar fi mai bine că, în loc d'a ve plange de vecini, — și Dumnezeu știe dacă ei au destul timp pentru a se ocupa de vetrele lor, — să ve smulgeți din această apatie care ve timpesce și să ve puneți pe lucru! Cate-va inițiative fericite v'aū probat că spiritul de asociație este parghia care restōrnă munți.

"—Te asigur, — adaogaiū, — că cugetăm serios la această. Deja, noi, tineri, am început să discutăm cu multa maturitate necesitatea d'a forma o nouă partidă din care să impunem țerei deputați, ministri și, cu totă că nu avem etatea, chiar senatori. La tōmna viitoare vom face și o manifestație. Dar cum cāmpul Filaret s'a deochiat, o vom face la Băneasa. Vor fi umbrare, mese, muzică. Dacă vei vrea să vii, te voiū invita, rezervāndu'ti chiar un tacām în frunte. Preșința ta ne-ar da ore-care prestigiu în ochi lumii, facēnd-o să credă că avem și diplomația europeană pentru noi. Vom ține discursuri foarte frumoșe. Avem și noi, tineri, cați-va oratori.

"—Nu cred că vei isvuti, — dīse el. — Nu apropiarea de etate, simpatil sau interese formează partidele, ci principiile. Voiți a rupe cu bartrani? Vana aspirație! Nici o dată fiul nu se va rupe de tatăl, afara numai dacă nu va fi un ingrat, și ingraturul către părintele seū va fi d'o mie de ori mai ingrat către patria lui.

"—Nu ne crede presumpțioși pînă în gradul acela, — adaogaiū eū, — în cât că cugetăm că nu vom avea trebuința de sprijinul și consiliile acelor barbați cari s'aū distins, în lunga

lor viața, prin capacitate, talent și patriotism în serviciul țerei.

„—Generoasă aspirație,—dise el,—dar la care mulțimea junilor nu va voi să adereze. Pentru ce ve faceți iluzit? Pentru ce ați turmenta societatea, urmărind o aspirație vană? Acel cari ați putea să alegeți dintre batrâni pe mentori, sunteți prea pucini, și veți avea în contra mulțimea celor alți juni, — mulțime ignorantă, pentru că nu studiază, — mulțime pasionată, pentru că simpatiile o duc de nas,—mulțime coruptă, pentru că interesul material o inspira. Iéca dar ca din légan aceea ce veți numi *juna partidă* se va desparti în două: o minoritate, demnă, generoasă și luminată, dar neputincioasă fiind o minoritate neînsemnată; apoi o majoritate care, având pentru ea numărul, setea intereselor individuale, parțialitatea simpatiilor personale, se va impune și va dicta. Minoritatea va domni prin cugetare, iar majoritatea prin acție, și cea din urma înecă pe cea d'inteiu, când lupta este într'o societate incultă, desbinată și ostenită ca cea română. Imi veți dice că cu timpul veți ajunge majoritate. Frumos vis! Dar atunci nu este mai facil să așteptați ca cōsa lui Saturn să ve deschidă calea către împlinirea scopului vostru? Pentru ce să v'aruncați p' o cale care este cu totul contra legilor naturei?”

Éram nemulțumit de ideile străinului, și diseiú:

„—Ai rea opinie de junimea noastră. Este mai bună decât cređi. O probă strălucită despre imparțialitatea ei, este indiferența cu care citește polemica dintre *Revista contemporană* din Bucuresci și *Convorbirile literare* din Iași, fără să se pronuncie.

„—Această probează mai mult incapacitatea ei, și de această incapaci-

tate sînt destul de convins. Iéca, această gradina este plină de junime...”

(Éram uitaiú a spune, în gradina Rașca.)

„...Si cred că ați putea să faceți manifestația nouet vōstre partide mai bine aci de cat la Banésa. Esamineaza bine aceste figuri, numera pe acelea în cari ve vedea intiparita preocuparea studiului, concentrarea cugetarei, încordarea acției, și sînt sigur că 'ți vor ajunge ca să le numeri degetele mânei. Pentru a te convinge de capacitatea lor, vorbesce cu fie-care. Întréba în ce constă meritul cutarui barbat politic, artist, autor, savant, — și in loc de un respuns care să 'ți probeze că acel juné studiează, cugetă și judeca, are să 'ți dea un respuns îmbuibat de veninul pamfletarilor. Întréba ce cestiil preocupa opinia publică sađ fragmenta lumea științifică, literară, artistică, și 'ți va vorbi despre raporul lui Rașca contra comisariului de Roșiú, despre estetica operet *Lu fille de M-me Angot*... Voiți formarea unei partide? Grupați-ve pentru un scop: *Cultura poporului*, prin științe, literatură și arte; propagați dorința de cultură în tōte clasele; combateți odioasa înclinare ce a moștenit junimea d'a înegri, calomnia și persecuta tot ce se radică prin talent și lucru mai sus de nivelul mulțimei; în tot ce veți face, țineți-ve pe teramul practic; nu sacrificați nimic din ceea ce este util pentru lus. Lucrați ca Americani dela Nord, — și dupe cați-va ani de travaliú și experiența, într'o bună dimineța veți vedea că, fara să fi țintit, sunteți binefacatori țerei și dictatori opiniei publice.”

La aceste vederi se întalnesc mai toți străini cari în ani din urma s'aú ocupat de studiul țerei și societăței române. Polemica violentă și inveni-

nată a ȋiarelor a ucis respectul datorit persónelor, imbalând tot ce avem mai pur, mai demn și mai strălucit; lipsa de respect către persóne a aruncat desperarea în sufletul acelorora cari prin faptele și producțiile lor au atras asupra-le invidia celor rei; dupe desperare a urmat descuragiarea, desgustul, indiferența și, în cele din urmă, amortirea, — așa ca într'o buna diminéța societatea s'a deșteptat fara alimente cu care sa 'și sustină activitatea. Incordările ce s'au facut apot, pentru a umplea acésta lipsă, atat din partea colectivitaților cât și din partea individelor, mai curând sau mai târziu s'au nimicit de apatia generala.

Un străin care voiesce să ne cunoască, cercetează mișcarea culturii naționale; dar, ceea ce vede fiind aproape nimic, se întreba:

„Ore acest popor are el conștiința de existența lui? Are el vre un scop către care să tindă? Nu ved nimic care să probeze acesta!”

Citiți ȋiarele și revistele politice, economice, literare, comerciale, și ve luați cu mânele de par, vedând în ce stare de plans a cădut limba cu care Heliade, Bolintineu, Negruzzi, Alesandri, au scris atâtea pagini strălucite! Nici o sistema, nici o gramatica. Țeranul, în limbajul lui încult, se exprima mai corect, respectă mai mult legile și țesătura cugetărei, cunoște mai bine gramatica pe care a supt-o cu laptele mamei, de cât acești domnișorii politici, diplomați, economiști, literatori, poeți, dramaturgi, și Dumneșeu mai scie ce! Pare că am ajuns mai reu de cât descreeați Parisul cari, în timpul resbelului Comunei, spre a încununa omnipotența lor, propuneau desființarea gramaticel ca un ce ne-trebuincios și arbitrar!

Decadența presei periodice s'a în-

tins ca o lepră în toate ramurile literaturei. Morala și estetica sunt ca gramatica, voinicesce macelarite. Frumosul, binele și adeverul, sunt trei stele cari le vedem foarte rar în cate un colț de azur al cerului, care a scăpat neacoperit de norul... locustelor. Rare ori mai apare cate o flóre vie și suavă, dar remane uitată, fiind acoperita de torentul turbure și violent al mediocritaților cari îneca, derama și țarasce tot în calea lui. Spre a resuma, vedem că în *ȋiarele politice*: gramatica, logica și morala, apar ca fenomene; în *Revistele literare*, tot așa, și ceva mai mult: macel teribil contra versificației și seteta estetica; în *Teatru* musele înținse pe patul mortuar! Dumneșeu sa le ierte!

Aceste cugetări nu sunt strigari de indignare cari isbucnesc din sufletul pesimistului, — ci aplicarea scalpelului pe partea înveninata a societăței noastre. Sa taiam dar adanc pentru a purifica corpul nației romane de veninul care, mai curand sau mai târziu, l-ar ucide.

TRADUCEREA LUI CORNEILLE

Suntem fericiți și mandri a fi de acord cu d. Sion în privința necesității d'a se traduce autori clasici, necesitate despre care am vorbit.

Domnia sa este din minoritatea Academiei romane, minoritate în care mai sunt d-ni N. Ionescu, Al. Odobescu, V. A. Urechia, M. Cogălniceanu, I. Caragiani, și care se o-pune la slutirea limbii lui Miron Costin, Gr. Urechia și N. Balcescu.

Pe lînga o scrisóre cu încuragiari pentru reinceperea acestei reviste, ne trâmite și un specimen din traducerea tragediei lui Corneille, *Horace*, pe care l publicam împreună cu nota de care este însocit.

Pentru întreaga oră vedem reproduș în limba noastră acest cap-d'operă al lui Corneille; pentru întreaga oră dificultățile autorului le vedem învinse cu atâta succes. Dar, ca să nu fim acușați de indulgență către acela care, împreună cu Bolintineanu, ne-a susținut cei d'întreii pași în viața literară, am voit să căutam în traducerea sa, cum se țice, *pete în sôre*. Ne preparam să 'i imputăm că nu reproduce cu aceleași cuvinte sensul, și, ca să probăm că se poate traduce Corneille mai exact, ne-am pus pe lucru, îmbătați de încurajările ce am întîmpinat pentru traducerea lui *Titire* din Virgil și a *Lacului* din Lamartine. Ne-am frămîntat mult și îndeșert căci, în cele din urmă, a trebuit să ne închinăm d-lui Sion, recunoscînd că Corneille este mult mai dificil la tradus de cît chiar Victor Hugo, și să repetăm cu domina sa:

„Dificultățile unei asemenea lucrări le poate aprecia numai acel care știe ce va să țică a traduce în versuri, — și mai cu sêma, pe Corneille.

Iecă nota cu care d. Sion însoțește fragmentul tradus.

„Espuiți la aprecierea publicului o nouă încercare de traducere din *Corneille*. Din acest autor, părintele și modelul clasicilor francezi, nu avem încă nici o traducere în limba românească. Dar ce țic? Ca să fiu veridic, cîta să spun că cu vr'o patru-șeci ani în urmă, — pre cînd abia literatura noastră începea a lua ființă, pe la 1831, — s'a tradus tragedia *Heracles*, în versuri, de repozatul Iancu Rosetti: lucrare de diletante laudabilă ca întreprindere, dar prea puțin reușită în execuțiune. Nu merită nici o critică. Cîta să convenim că repozatul traducătorului avea a întîmpina nu numai dificultățile propriu limbii române, dar

și pe acele ale limbii române, care pe atunci nu avea încă nici prosodia determinată, nici formele de eleganță, de armonie, de corecțiune și de precisiune, la cari a ajuns în zilele noastre.

„M'am întrebât adese dacă pentru lucrări de asemenea natură merită să-și sacrifice cine-va veghiarile și timpul. Convicțiunea 'mi-a respuns că cu acesta fac, dacă nu un mare, dar un adevărat serviciu literaturii naționale. Apoi dacă ast-fel de întreprinderi se fac în literaturile celor mai mari popoare din lume; dacă vedem că penele celor mai iluștri poeți ai Germaniei, ai Angliei și ai Italiei s'au consacrat pentru asemenea gen de lucrare, nu știu de ce la Romani nu ar fi bine-venite? Ele ori-cum, pot servi ca modele literare mult mai utile de cît atatea originale mediocre moderne. Ele ne pot arăta frumusețile operilor celor frumoșe ale geniului, cari dupe trecere de secolți încă sunt admirațiunea popoarelor. Prin traducerea lor se poate arăta geniul, eleganța, puterea și flexibilitatea limbii, precum și arta versificațiunii române. Apoi declamațiunea, atît de necesară pentru junimea care se consacră la litere să se prepară pentru harangă, nu se poate exercita mai bine de cît prin recitare de versuri bune. Eată mobilul ce m'a facut a traduce pînă acuma pe *Zaira* din *Voltaire*, pe *Misanthropul* din *Molière*, pe *Phedra* și *Athalie* (!) din *Racine*.

„Eată ce me face acum să pui mîna și pe *Corneille*. Am ales pe *Horace*, ca mai propriu pentru formarea simțimentelor patriotice la Romani, cari din nefericire se afla pe căraea materialismului și a moliciunii. Dar acest autor este din cei mai dificili de tradus. *Corneille*, prin stilul

(!) *Athalie* va eși în curînd la lumină.

seu înflorit, prin frazele sale sentențioase, prin expresiunile sale restrânse și condensate, a dat subiecte de comentare și de studiu chiar decanilor literaturii franceze. Cu câtă sfială dar, cu câtă anevoință, cu cât curagiu a trebuit sa' l abordez!

„*Corneille* este mai greu de tradus de cât însuși Victor Hugo. Traducătorul forte rar poate face o interpretare literală: el mai adese este nevoit a lua numai esența ideilor originalului și a o interpreta cu expresiuni diferite și ast-fel a face un edificiu mai nou.

„In această lucrare exclusiv artificială, am introdus o inovațiune: Am adoptat o variațiune de ritmuri, lucru cam neusitat pînă acuma. Am avut recurs la asemenea mesura spre a me ajuta la dificultățile acele, cari le poate aprecia numai acel ce știe ce va să țină a traduce în versuri.

„Am făcut această spre a putea mai bine interpreta pe acest autor ne-comparabil între clasici francezi. Făcut-am bine? Reușit-am? Eata ce aștept de la critica imparțială sa'm spună.

G. Sion.

FRAGMENT DIN HORATIU.

ACTUL AL DOILEA

SCENA I.

HORATIU, CURIATIU

CURIATIU.

Așa dar Roma 'n tine speranțele își pune:
Alegerea' fixată; pre altul nu și propune.
Cetatea cea superba în tine s'at tel frați
Își află trei războinici, din toți mai devotați;
Ș'ardorea ei ilustră spre ori ce cutezare,
Pre vot acum ve pune mai sus de ori și care:
Vețând'o 'n mâna voastră ar crede-ori ce profant
Ca fiul lui Horatiu sunt singurii romani.
Alegerea această a fost predestinată
Sa dea la trei familii mărire ne-așteptată.
Onoarea care vine acum a ți se da,
Nemuritoare face trei case 'n casa ta.
Apoi fiind c'aice a vrut buna mea sörte
S'așed o surioră și s'afiu o consörte,
Nu este îndoielă că și eu, ca cumnat,
L'asemenea onöre de fel me ved chemat.
Un alt interes însă me preocupă tare
Și 'n loc de veselie 'mi-aduce întristare.
Tu ești în vitejie prea tare renumit
Și de ursita Albei sint forte îngrijit:
Luptând cu vot, ea merge de sigur la peire;
Destinul o condamnă la o nefericire.
Destinul o împinge spre al peirei drum,
Și 'ntre supușii voștri me numer de acum.

HORAȚIU.

Nu de Alba, ci de Roma dacă vrei te îngrijesce,
 Când vești pe cei ce ea uita și pe cei trei ce numesce.
 O orbire-adeverată plană peste capul seti,
 Având să alég'atata și s'alég'ășa de reu.
 Dintre fiul seti o mie mai demni pentru dinsa pôte
 Ar fi putut mult mai bine s'o susțina întru tôte.
 Dar de-și această luptă imi promise un mormint,
 Gloria ei me mandresce și cu prea mare cuvint :
 Mîntea mea se 'nflacarează de-o curată barbație ;
 Am speranța fôrte mare în pucina'mi vitejie,
 Și ori ce-ar voi destinul, fie bine, fie reu,
 Supus Albei: de pe-acuma nu voiû să me numer eû.
 Roma s'a 'ncređut în mine ; ș'al meu suflet cu-al meu nume
 Sau ca'l vor plni dorința, sau ca vor peri din lume.
 Cel ce 'n luptă vrea să mórâ sau să 'nvinga, rare-ori
 Cade 'n vins, ci mai adese este între 'nvingatori.
 Roma, ori și cum să fie, nu va fi Albei supusa
 Pin' ce ultima suflare nu va fi din mine dusă.

HORAȚIU.

Vai ! tocmai de această mai mult mă tânguesc.
 Aceea ce vrea Alba, eu Romei nu'l doresc.
 Extremitați cumplite : sau ved Alba robita
 Sau triumfand pe prețul de-o viața prea iubită,
 Și singura dorința la care tînde ea,
 În ultima'ti suflare și 'n mórtea ta să stea !
 Ce dor sau fericire să mai doresc eû ôre ?
 De ori și care parte me 'ntorc simț ca me dóre.
 De ori și care parte durerea e mai grea.

HORAȚIU.

Ce fel ! tu m'ai plange pôte murind pentru țera mea ;
 Însă pentr'un suflet nobil așa mórte e dorita :
 Gloria care-o urmează cere-a fi serbătorita,
 Și, me crede, ași primi-o, sórt'amî binecuvintand,
 Dacă Roma cu-a mea mórte ași vedea-o câstigand.

CURIAȚIU.

Amicilor tei însă permite-le-a se teme :
 De-o mórte așa frumoasă ei n'aû decăt a geme ;
 Nemuritor te face pe tine mórtea ta,
 Dar de a ta perđare ei doliu vor purta.
 Nimic nu mai remâne când un amic bun pere.
 Dar Flavian imi vine cu vre-o mîngaere.

SCENA II.

HORATIU, CURIATIU, FLAVIANU.

CURIAȚIU.

Ales-a! Alba 'n fine pre luptatorit seti ?

FLAVIAN.

Veneam să v'aduc scirea.

CURIAȚIU.

Și cari sunt cei trei ?

FLAVIAN.

Sunt frații tel cu tine.

CURIAȚIU.

Ce ?

FLAVIAN.

Frații tel cu tine.

Dar ce nor de 'ntristare pe frunte'ți ved că vine ?
Alegerea nu 'ți place ?

CURIAȚIU.

Nu ; asta nu o Țic :

Dar pentru-așa onoare me socoteam prea mic.

FLAVIAN.

Afla-va Alba ȳre cȳ fara mulțamire
Și fara veselie primesci acȳsta scire ?
Cu ce respuns voiu merge l'al nostru dictator ?

CURIAȚIU.

Sa'i sput cȳ amicie, rudire sau amor,
Nu sunt în stare-a face cȳ cei trei Curiățil
Sa nu'și dispute țera cu cei trei frați Horațil.

FLAVIAN.

Așa pucine vorbe me faci ca să ascult ?

CURIAȚIU.

Te du și'l spune-aceste, și nu'mi vorbi mai mult.

SCENA III.

HORATIU, CURIAȚIU.

CURIAȚIU.

Și cerul și pȳmȳntul de-acum sa se uneasca
Ca dușmȳnia nȳstra mai mult s'o intȳțeasca :
Și demoni, și ȳdei, și ȳment și noroc,
Prepare-se acuma ca să ne punȳ 'n foc :
In starea 'n care suntem, nu pot mai reu a face.
Nict demonit, nict ȳdei, nict geniul de pace.

Mat crud și mai oribil, nimic et nu mat aŃ
Precum este onórea ce noa-acum ne daŃ.

H O R A Ț I U.

Sórta care ne deschide bariera spre onóre
Dá constanței nóstre astađi aparența lucitórei ;
Ea își stórcce tótá forța spre a face-un mare reŃ,
Mesurându-se mai bine cu curagiul meŃ și-al teŃ ;
Și precum în noi ea vede suflete pucin comune,
Peste ordínea comuná, ne aduce ڃile bune.
A combate pre un dușman pentru binele comun,
Și a se espune singur la lovir! ca un nebun,
Póte ca sa fie-efectul unei virtuți ordinare ;
Mit de ómeni aŃ făcut-o, și ar face-o ori și care.
Este fórte frumos lucru pentru țera a muri ;
O așa frumoșá mórte tótá lumea ar dori.
Inșá a voi în public cu voința a se bate,
A ucide pe un altul ce ne este drag ca frate,
A lovi într'o partidá care ia de-aparatori
P'al femeii sale frate și p'amantu-unei surori,
A da patriei ca pargá un scump sange pentru care
Ar da inșási a sa viața ca preț de rescumparare,
O asemenea virtute numai noa ni s'a dat.
Faima unei așa glórii pucini aŃ invidiat,
Și nu póte sa o alba ori și care om pe lume,
Ne mai cuteđând s' aspire la asemenea renume.

Noi ale nóstre nume le immortalisam.
Ocasiunea't buná ; s'o binecuvintám,
Vom fi, ce't drept, reflecte de o virtute rará :
Dar a ta fermitate se pare cam barbará.
Din cele mai mari inimi pucine s'ar pleca
Cararea nemurirei ca tine-a apuca :
De ori ce preț sa fie astfel de fum pe lume,
Mai bine la 'ntunerec de cât cu-așa renume .
EŃ, fara sa me laud, și ai putut vedea,
N'am consultat pe nimeni la datoria mea :
Amorul, amicia, nici stransa alianța,
Nu aŃ putut ca mintea'mi s'o puná în balanța ;
Și dacá astađi Alba 'mi-arata stima sa,
Pre cât și fie Roma a vrut a'ți areta,
Cred c'oiŃ fi demn de dinsa ca și Roma de tine.
Și eŃ sînt bun la suflet, dar sînt un om în fine :
EŃ ved c'a ta onóre vrea tot sangele meŃ,
Ca și a mea consistá în a versa pe-al teŃ,
Ca cere a ucide pre al surorei mire,
Și ca mé persecutá a patriei iubire.

10

Alerg fara de téma la datoria mea,
Dar inima'mt cu gróza s'apropie de ea ;
De mine chiar 'm-e milá, și ved cu gelosie
Pre cei ce'și perd viața in asta batalie,
Far' a forma ideea macar de-a hesita.
Imi place-acésta onóre far'a me farmeca.
Aceea ce'mt rapesce 'm-duce grea durere :
Și daca Roma astađi virtuți mai mari imt cere,
Dau gracil la toți deit cá nu's nascut Roman
Și cá conserv in mine un suflet mai uman.

HORAȚIU.

Daca nu esti Roman, fá-te demn ca sa ajungi in fine.
Te silesce a da probe cá poți fi egal cu mine.
Da ; virtutea pentru care me pot astađi lauda
Nu admite slabiciune cu soliditatea sa :
Sufera onórea fórte când tarat pe așa cale
Cine-va d'odată 'ntórce înderept spetele sale.
Mare e nefericirea care vine-a ne lovi :
Insa eú me uit la dinsa fara a me 'ngrozi.
Daca țera me trimite contra ort-caruia fie,
Asta glorie orbesce o primesc cu bucurie ;
Ast-fel de comandamente trebuie-a predomina
Preste ort ce simțimente intru, noi am mai purta.
Cel ce e chemat sa serve țera sa și n'o servesce,
Mișel mare, miserabil, și nemernic se numesce.
Asta datorie rumpe ort ce nod putem avea.
Roma brațul meu alege ! Romei dau viața mea.
Precum am luat ferice pe o sora de socie,
Eú pe frate voiú combate cu aceeași bucurie.
Și ca sa curmam in fine acest lung discurs și viu,
Tu ai fost numit de Alba, nu mai voiú ca sa te sciú.

CURIAȚIU.

Dar eú te sciú pre tine, ș'acésta me omóra :
Nu'ți cunosceam virtutea acésta-odinióra.
Nefericirea vine chiar din virtutea ta ;
Voiú admira-o póte, dar n'o voiú imita.

HORAȚIU.

Nu, nu 'mbrățisa virtutea fara voie și in sila ;
Și fiind cá ai plecare către plansete și milá,
Asta dulce fericire gusta-o cât vei putea.
Eata sora-mea cá vine ; pune-te de plangi cu ea.
Eú la sora-ta acuma me duc ca s'o fac sa scie
Și sa nu uite cá este încă tot a mea socie ;
Voiú sa'ți đic sa te iubească de-om muri prin mana ta.
Pastrand inima romana in nefericirea sa.

Poesia populară la Muntenegreni, Bosniaci, Serbi, Albanesi și Macedonenți

(Urmare.)

Dar în ajunul plecării, pe când mulțimea invitaților se repausa în corturi între Iabliak și apele Cetiniet, o figură se arată care arunca un vel sinistru asupra viitorului, o figură care ne amintește din lumea lui Omer pe Casandra, care în mijlocul bucuriei generale pentru maritagiul sorei se le cu Ahile, profetisa ruina cetății lui Priam și sclavia troianilor, sau din lumea lui Osian, pe unul din acet eroi cari, în adâncul nopții, întreba umbrele morților oari vinează ciuta și capriora prin nori, despre decretul viitorului.

Nu putem rezista d'a reproduce din această mică epopee pasagiul în care aflăm figura sumbră a capitanului Iovan care contrasta atât de mult cu cele-alte figuri voioase și ridende.

„O și trece, noaptea vine, dar abia albul zilei anunță ziorile, și unul din capi serbi se scôla, Iovan capitanul, ilustru de nascere, nimeni din districtul său nu-l întrece înțelepciunea. În solemnitatea nunței i s'a incredințat misia de *geber*. Se duce din câmpia unde dorme încă mulțimea îndesată, se duce spre cetate și remparturi. Este singur, dar doi servitori îl urmează mai departe. Iovan nu le aruncă nici un cuvânt. Fruntea-l se încrețese de grija, muștașile-l cad respirate pe umeri. Esaminează una dupe alta remparturi și baterii, apoi așintă vederea către domenele lui, către ale Sultanului și apoi le lasă îngrijate pe întinsa câmpie unde se resfața tabara dormindă. În adevăr, idei serioase născă în capul lui aspectul acelor corturi, armăsari, eroi, acea pădure de lanți, de stéguri cari fluturau ca nori de la Iabliak până la apele Cetiniet.

„Pe când străbate atât de matinal remparturile, Ivan îl zărește și se turbură de prezența lui; îl întâmpină și, salutându-l, îi dăce:

„— Buna ziua, capitan Iovan, dar ce te-a făcut să fii deștept la această ora? Pantru ce ai lasat așa de timpuriu cortul și compania socilor nobili? Pentru ce așa de îngrijat, căci lața'ti este sumbră și tristă? Vorbesce. Unchiul teü te rōga.

„Iovan capitanul răspunde:

„— Unchiule Ivan, pentru ce me întrebă? În deșert îți voiü da consiliü; ori-cum însa, asculta: Deschide celarele și împarte vinurile generose la acesti convivi de cari geme câmpia, și proclamă apoi ca maritagiul s'a rupt, și că fia-care să se întōrca la câminul lui. Ori-ce te-ar costa, unchiule Ivan, lasa-te d'acastă nunta. Veü că țera noastră s'a despoporat; toți au cautat să crêsca cortegiul, și hotarele au ramas fără apărare contra Turcului, de care nu ne desparte de cât lacul albastru! Ce! pentru înțea ora s'a cerut o fată în casatorie, s'a fidanțat tineri nobili și este să se facă nunta mare? Era neaparat acest cortegiü, să chemi aci tot poporul? Trebui-va ore ca frați noștri să facă o caletorie de patru-șeci zile peste mari, să-și lase oșele la straint, într'o țera unde nimeni n'are legea noastră, unde nimeni dintre noi nu are un amic, la acel latin setoș pōte de sângele nostru? Și când tinerimea te va urma peste mari, cine pōte răspunde că între atați tineri gata la lovire nu se isca o cërta? 'Mi-e tēma ca această nunta ne va fi funesta. Unchiule Ivan, asculta ceea ce me îngrijesce: aseră me întinsem sub cort ca să dorm; servitori 'mi ascernuse pătura și me inelise c'o sarica pentru a'mi feri capul de umeșeala nopțel. Dar abia închisem ochi, și un vis cumplit m'a tur-

burat. Vedeam cerul acoperinde-se de nori negri al căror sbor răpede se opri d'asupra Iabliakului; da, unchiule Ivan, d'asupra înaltei tele locuințe. Tunetul urla și trăsnetul isbesce Iabliakul, nobila ta residența, și arde pînă în temelie. În partea aceea, unde se înalța muri locului de petrecere, trăsnetul cade pe fiul teă Maxim, nu 'i face nici un reū, dar cei cari 'l înconjură sunt uciși. Nu cutez a'ti da visul acesta ca o prescire, cu tôte că uni pretind să nu desprețuim asemenea presimțiri. Că pentru mine, unchiule Ivan, ori-ce mi s'ar întîmpla, Dumneșeu să te ierte. Tu scii că fii Muntenegrului sunt de viață selbatică și nu abandonă pe capul lor. Cinci sute d'acești bravi au urmat flamura mea! Unde voiți striga: *Pericol!* vor răspunde și ei: *Iecă-ne!* și unde voiți cădea, vor cădea și ei! Unchiule Ivan, îndupleca-te, îți sarut mana. Da drumul la toți acești resbelnici, renuncia la această alianță, la fidanțata latină, batu-o mânia lui Dumneșeu!

„Când aceste ultime cuvinte isbiră auzul lui Ivan, Ivan se rădica ca o flacără impetușă.

—Ai visat reū, nepôte!—dise el, —Dumneșeu să decida între tine și mine. Dar dacă ai visat reū, pentru ce 'nt spuni acum când toți se prepară de plecare? Capitanul Ivan, visele încela, numai Dumneșeu este adevăr. Vei fi pus pôte capul reū când te-ai culcat, sau vei fi cugetat pôte reū închidînd ochi. Afla,—oh! d'ar fi voit Dumneșeu să nu se întîmple! — că am tost destul de rușinat, căci am provocat risul celor nobili, și cel mai umil au blamat pe Cernoievici care a lăsat pe fidantata fiului seū la părinți noa ani. Afla dar, și iaū martur pe Dumneșeu, că chiar d'ar fi să cad ca un eroū pe

pamîntul latin, n'ași renuncia nici la nora mea, nici n'ași congedia pe nobili oșpeți. Tu, unul din capi Serbiet și care vei conduce pe juna socie, tu trebuie să dai acum ordinul d'a încarca tunurile; auți tu? trei-deci de tunuri! Chiama apoi pe bătrânul Nedelka a carui barbă albă ajunge pînă la braū, Nedelka care îngriješce de cele două tunuri-balaurti, Zelenka și Kernia, cari n'au semăn în țera nici în cele șapte imperații ale creștinilor și la cari jinduiesce chiar Sultanul. Spune bătrânului să le încarce cât va putea mai mult, ca să sgdue bolta cerului. Spune asemenea în tabără că frați noștri să nu 'și țina cai lîngă mare sau lîngă apele reci ale Cetiniei, căci bubuiala celor două tunuri uriașe pôte să 'i sperie și să 'i arunce în apă.“

Nu cred că esagerăm dîcînd despre așest episod că este demn de musa epică a orbului sublim de la Hio, în privința maiestușei simplității.

Iovan eșecută ordinul unchiului seū. Cerul se sgdue pînă în temelie la bubuirea celor două tunuri uriașe, Zelenka și Kernia. Cortegiul plăcă, și poetul, cu o admirabilă bogăție de culori și imagine, face un tablou rapitor de viață și energie.

Vederile regelui Ivan însă se ațîntesc asupra fiului seū și asupra lui Miloș Oprenbegovici, unul din oșpeți. Dar să lăsam pe poet a spune ce proiect dospea în creeri bătrânului rege.

„Ivan se uita mult și lung la cel dol tinert, și apoi dîce celor de lîngă el:

„—Ascultați, tinert capitan, ceea ce am să ve spun. Vom strabate marea care ne va duce departe de locuințele noastre. Ducem la fidanțata lui pe Maxim, fiul meu iubit, care ne-ar fi făcut onore dacă

maladia nu 'l-ar fi nimicit frumusețea. Apoi întristarea 'l-a abatut așa de mult în cat urația 'l-a crescut. Când 'l-am fidațat, am spus ca între toți convivi, serbi și latini, nu va fi nici un resbelnic care sa 'l întréca prin frumusețe. Inchipuiți-ve ceea ce am suferit când 'l am aflat așa la întórcerea mea! Gandiți-ve la umilirea care ne aștepta 'naintea dogelui și la tóte urmarile unui afront! Ascultați părerea mea: Miloș Obrenbegovici este între vot. Cine nu scie ca mandrul Miloș întrece în frumusețe pe toți eroi? Hai, fraților, sa luăm lui Maxim celenka și panagiul fluturător, și sa ornăm cu ele pe frumosul Miloș, care sa trecă de fidațat pîna la ajungerea venețianei în țera noastră.⁴

Dupe óre-cari esitari, convin toți la părerea lui Ivan, și Miloș primesce a juca rolul de fidațat cu condiția d'a conserva darurile ce va primi ca mire.

Trecem peste amaruntele caleturi, ale primirei lor în Veneția, și ajungem la ziua nunței.

(Va urma)

HENRI HEINE.

Poema intitulată *Intermezzo* este, dupe noi, opera cea mai originala a lui Henri Heine. Acest titlu, *Intermezzo*, óre-cum bizar și afectat, vrea sa ascunđă un șir de bucați isolate și numerotate, cari, fara sa aiba o legatură aparinte între ele, se țin însa de aceeași idee. Autorul a scos firul colierului, dar nici un margarițar nu s'a perdut. Tóte aceste strofe rásipite aũ o unitate, — amorul.

Nici Greci, nici Romani, nici Minnerm, despre care anticitatea đicea ca este superior lui Ómer, nici dul-

cele Tibul, nici ardintele Properciú, nici ingeniosul Ovid, nici Dante cu platonismul lui, nici Petrarca cu *concetti* sei galanți n'aũ scris nimic comparabil cu acésta poema. Chiar Leon Ebreul în analizele scolastice ale *Filosofiei amorului*, n'are nimic de asemanat. Ca sa aflam ceva analog, trebuie sa ne ducem pîna la *Cântecul cãntecelor*, pîna la stralucirea inspirațiilor orientale. Numai acolo vom afla accente demne de comparat cu ale lui Henri Heine, accentele lui Salomon, cel d'inteiú scriitor care a confundat în același lirism simțimintul amorului și simțimintul de Dumnezeu.

Care este sujetul poemei? O fata pe care o iubesc poetul, și care 'l abandona pentru un fidațat saũ alt amant stupid saũ avut. Nimic mai mult, nimic mai puțin: ceea ce se vede în tóte đilele. Fata este frumoasa, cochetă, ușurica, cam reutăcioasa saũ din capriciú saũ din neștiința. Cel vechi reprezenta sulfetul sub forma unui flutur. Acésta femeie, ca Psiheea, ține în mână sulfetul delicat al amantului și 'l tortureaza în tóte modurile, însa nu tot d'a-una cu intenție. Dar pulbera roșie și albastră remane pe degete, gazul aripilor se rupe, și biata insectă scapă sluita. Apoi, póte ca acésta fata n'are nici un dar particular, nici frumusețe supra-umana, nici farmec suveran; — ochi albastri, obraji mici și rumeni, un zimbet voios, o pele dulce, spirit cât o rosa și gust cât un fruct, iéca tot. Cine nu 'și amintesc din tinerețe, o figură cam tot așa? Acest fapt, care n'ar umplea două pagini de roman, a devenit în manele lui Henri Heine o poemă admirabilă, ale cărei peripeții sunt tóte morale; tot sufletul uman vibreaza în bucațile acestea, cari n'aũ mai mult de trei saũ patru strofe. Pasi-

une, tristețe, ironie, simțire vie a naturii și a frumuseții plastice, toate se amestecă în proporție neprevădută și fericită; sunt ici și colo cugetări de moralist condensate în două versuri, în două cuvinte; o idee comică care te face să plângi, o apostrofă patetică care te face să riți; în tot minutul lacrimile ne vin în ochi și zimbetul pe buze, fără să scim pentru ce, atât de ușor ne gădila inima. Cîntînd *Intermezzo*, par'că n'e frică: roșim, veștindu-ne secretul trădat; bătaile inimii sunt ritmate în strofe, în versuri de opt silabe cele mai multe. Lacrimile cari le-ai versat singur, ascuns în camera ta, sunt aci cristalizate și prinse p' o pandă neperitătoare. Pare că poetul 'ți-a ascultat plângerile; cu toate acestea, p'ale lui le-a notat.

Ceea ce surprinde și mai mult, este că imaginile acestea atât de fugitive, impresiile acestea atât de vaporose, sunt tăiate și ciselate în cea mai pură marmură antică, și fără osteneală, fără ca forma să supere cugetarea.

Gerard de Nerval.

INTERMEZZO.

Eram în vechia pădure a farmecilor. Respiram mirosul florilor de tei; lumina dulce a lunii îmi umplea inima de plăcere.

Umblam, și cum umblam, aud un șgomot în aer: filomelul cânta amorul și durerile amorului.

Cânta amorul și trudele lui, lacrimile și surisele lui; se agita așa de trist, se tanguia așa de vesel, în cât visele mele uitate se redescéptă!

Umblaiu încă, și, cum umblam, ved 'naintea mea un mare castel cu acoperișul înalt.

Ferestrele erau închise și peste tot era întipărit doliul și tristețea; pareă

că mórtea taciturna locuia într'acel mur.

'Naintea porței era un sfîns cu aspectul tot de o dată fioros și plăcut, cu corpul și ghiarele de leu, cu capul și sinul de femeie.

O frumoasă femeie! Dulcea ei ochiada îndemna la voluptăți selbatice; surisul buzelor ei arcate era plin de dulci promisii.

Filomelul cânta așa de dulce! Nu am putut rezista, și, îndată ce am dat o sarutare acelei guri misterioase, m'am veștut prins în farmec.

Figura de marmură a înviat. Pêtra a început să suspine și a beut totă flacărea sarutării mele cu o sete mistuitoare.

Mi a sorbit pînă la cea din urmă suflare a vieții mele, și, în fine, coprînsă de voluptate, 'mi a strâns și sfașiat bietul corp cu ghiarele ei de leu.

Delicioș martiriu, desfatare dureroasă, suferințe și plăceri infinite! Pe când sarutarea acelei guri rapitoare mă îmbata, ghiarele îmi sfașiau carnea.

Filomelul cânta: „O tu, frumos sfîns, o amor, pentru ce amesteci în toate fericirile dureri atât de mortale!

„O frumos sfîns, o amor, deslêga-mi această enigmă fatală. — Eu cuget la această d'o mie de ani!

I.

În splendida lună Maiu, atunci când toți muguri sparg cîja, amorul a înflorit în inima mea.

În splendida lună Maiu, atunci când toate paserile încep să cante, am spus frumoșei mele dorul meu.

II.

Din lacrimile mele nasce o mulțime de flori strălucitoare, iar suspinele mele devin un cor de privigatori.

Și dacă vrei să me iubesci, mitico,
tote aceste flori sunt ale tele, și la
ferestra ta va resuna cântul priviga-
torilor

III.

Rose, crin, columbe, sôre, le iu-
beam altă dată cu plăcere; acun nu le
mai iubesc, nu mai iubesc decât pe
tine, sorginte de amor, tu care esti
pentru mine rosă, crin, columba și
sôre.

IV.

Când ved ochi tei, uit reul și du-
rerea mea, iar, când sarut gura ta,
sint deplin vindecat.

Dacă înclin capul pe sinul teû, o
bucurie ceresca plutesce d'asupra'mi;
iar dacă tu dicit; *Te iubesc!* îndata
piang amar.

V.

Apașă obrazul teû pe obrazul meû,
pentru ca lacrimile nôstra să se a-
mestece; apașă inima ta pe inima
mea, pentru ca să ardă de aceeași
flacare.

Si când în acêsta flacare va cûrge
torentul lacrimilor nôstre, și brațele
mele te vor strânge la sin, atunci
voiû muri de fericire și rapit de a-
mor.

(Va urma.)

Henri Heine.

VOCEA CREDINȚEI

LA UMBRA LUI N. BALCESCU.

„Sparga-se urna mâniei
infernale 'n capul meû,
„Din a datoriei cale
nu me voiû abate eû,
„Cacl doresc să ved în tronu't
sant amorul înalțat,
„Iar desfriul, môrtea lumel,
jos în iaduri cufundat!
„Și cu fruntea 'nseninată,
„Voiû lupta, lupta mereû,

„Consciința'mi nepatăta
„Inspirând-o Dumneđeû.

„Munci, insulte, lanțuri grele
și urgii imperatesci
„D'ar veni să me alunge
în desertele rusesci,
„Eû ca mielul me voiû duce
ca să sufer ce-a 'ndurat
„Crist, mântuitorul lumel,
ce din lanțuri ne-a scapat!
„Și cu fruntea 'nseninată,
„Voiû lupta, lupta mereû,
„Consciința 'mi nepatăta
„Inspirând-o Dumneđeû.

„E credința 'n veritate
care cugetu'mi răpesc,

„E o flacare divină
care sinu'mi mistuiesce,

„Și me 'nceantă, și me 'ndemna
să propag neincetat,
„Tot ce pe strămoși nôstri
prin resboie 'i-a purtat!
„Și cu fruntea 'nseninată
„Voiû lupta, lupta mereû,
„Consciința 'mi nepatăta
„Inspirând-o Dumneđeû.

„Dacă vrei, iubita țera,
S'ajungi iară stralucita,

„In limanul sant al păcet
să fii iară fericita,

„La virtutea strămoșească
să întorci pe fii tei!..

„Numai ea pôte s'alunge
dela sinu'ți pe cel rei,

„Cacl cu fruntea 'nseninată

„Fii'ți vor lupta mereû,

„Toți cu inima curată,

„Inspirați de Dumneđeû!“

Astfel ne striga odată
Flôrea nației romane,

Aruncata în esiliû
de ordiile păgane,

In esiliû unde môrtea
șilele 'i-a secerat!

Ast-fel ne striga Balcescu
cu accentu'i inspirat!

Inima lui romanescă
AŃi de ce nu e 'ntre noi,
Ca prin ea să ne vorbească
Glasul vechilor eroi?

I. N. Polichroniad.

Rimnicul-Sarat,

CRONICA LITERARIE.

* *Revista junimet* este o publicație lunară a mai multor juni din Bucuresci. Citind-o, ne a parut că auzim în frunzișul unui arbor pasarelele, cari încă nu s'aŃ scuturat de puful cuibului parintesc, deprinându-și vocea lor ascuțita a cânta. Nu avem dreptul a le cere perfecția formei, maturitatea cugetarei, delicatețea simțimintului, — cualițai pe cari le aflam abia la cațiva batrani. Să fim generoși, pentru că ei nu ne dau decât preludele inimii și imaginației lor; să rezervăm severitatea pentru alți, ca cantareți Bahluului cari 'și dau aer de legiuitori ai limbii și esteticei romane, pe când în realitate nu ne amintesc de cât fabula în care Asinul învața pe Filomela cum să cante.

Ni se va observa pôte că de ce nu muștrăm pe juni în cestie pentru grăbirea lor d'a eși la lumina. Hei! dar a cul este vina? A lor saŃ a noastră? . . . Et s'aŃ incurgiat de mediocritatea și presumpția multora dintre noi, cari ne dăm nume de autori, savanți, filosofi, politici și genii chiar. 'Mi amintesc că nu m'am supus stăruinței regretatului Bolintineu d'a 'mi tipari peccatele copilariei de cât atuncea când am vețut eșind la lumina peccate mult mai mari de cât ale mele. Cine scie! Pôte că vor fi cugetat și ei tot ca mine.

În fasciculele ce ni s'aŃ trâmisi, pe lângă unele cari ar fi trebuit să rămână înormintate în lada parintescă, am aflat multe bucați pline de

eleganță și gingașie, precum: *Sonetul*, *Elegia* și *Stânca Mor-Tatului* de Gr. Andronescu; *Pastelul* de Al. A. Macedonschi; *Sonetul și Nôptea venețiană* de G. P. Parvulescu; *Privigătorul* de Petrino; *Contemplări* de D. I. Ionescu, și aite.

În privința baladei germane, *Lorela*, recomandăm traducătorului a respecta mai mult sobrietatea în cuvintele și conturul în imaginile originalului. Așa cum a tradus-o, Henri Heine n'ar recunoșce-o. Este mai mult o imitație, dar palidă și încărcată pe lângă traducția corectă a acestui mic cap. d'opera al magicului din Duseldort.

* Facând corectura numelui *Rimnic*, la versurile d-lui I. N. P., aflam ocașia d'a rectifica erorea ce comit dictatorii limbii Romane, scriind *Romane*, sub cuvintul absurd că derivă dela *Romanic* Mania d'a ne împoțona cu faptele strămoșesti, d'a ne arată mai latine de cât *Regulu* și *Brutu*, ne face să batem câmpii, să ațurăm. Numele propriu *Rimnic* esista la Daci, cu seculul 'nainte de învingerea lor și colonizarea Daciei. Era numele unei cetăți situată, conjecturăm, cam în locul unde e aŃ Rimnicul Valcet, cact în locul Rimnicului Sarat se rădica cetatea Ramidava.

Credem că Societatea Geografică, a cărei înființare ne bucură, va lamuri cine are dreptate: *Pedantismul* din 1875 saŃ *Pliniu Bătrânul* care traia pe timpul lui Crist, adică mai 'nainte c'o jumătate secol de reducerea Daciei în provincie Romană?

Pliniu Bătrânul, înșirând, în marea lui enciclopedie de Istoria naturală, produsele Daciei, numește și câte-va plante cari și în zilele noastre cresc în abundență lângă *Rimnic*, nume pe care 'l scrie *Rhymnic*. Nu avem la îndemână acest autor, ca să arătăm pagina unde am facut această descoperire care va supăra pe nași cel noi al Rimnicului.